

УДК:338.482

Олійник В.Д.

к.геогр.н., доцент

Одеський національний морський університет

м. Одеса, Україна

ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ

Протягом минулого століття, спостерігалось значне зростання туризму, який став важливим сектором світової економіки і навіть способом життя для мільйонів людей. У сучасних умовах формування туристичного ринку, розробка нових туристичних продуктів має велике значення. З конкурентним характером туристичної діяльності на ринку попиту та пропозиції, якість туристичних послуг набуває все більшого значення. Сьогодні термін «якість послуг» використовується для залучення уваги покупців та демонстрації, що виробнику важливо, щоб надані послуги були корисними та відповідали всім необхідним критеріям.

Підвищення якості послуг є важливим кроком, який дозволяє національним підприємствам конкурувати з європейськими. Економічна ефективність підприємства визначається рівнем якості наданих послуг. Це залежить від продуктивності праці співробітників, корпоративної культури всередині

компанії, ефективності рекламної діяльності та оптимізації організаційних процесів.

Туристична послуга є результатом діяльності туристичного підприємства, спрямована на задоволення відповідних потреб туристів. Робота турпідприємства включає організацію всієї подорожі та надання окремих послуг. Туристичні послуги надаються підприємствами індустрії туризму.

Україна має вагомі об'єктивні передумови, щоб увійти до провідних у туристичному відношенні країн світу, та приваблювати більше іноземних туристів. Адже якщо говорити про наявність туристичних ресурсів як одну з основних передумов для розвитку туризму, то Україна має всі шанси для інтенсивного розвитку туризму. Зручне географічне розташування, сприятливий клімат, різноманітний рельєф, унікальне поєднання природно-рекреаційних ресурсів, культурноісторичної спадщини, розгалуження санаторно-курортної бази – всі ці фактори зумовлюють конкурентні переваги України в пропозиції туристичного продукту [4]

Проте політико-економічна ситуація в країні призвела в 2014-15 р.р. до значного спаду в сфері туризму. Ринок туристичних послуг зменшився на 40%. Але в 2016 вже спостерігалось поліпшення, яке відобразилося в 20% зростанні. Важливу роль у стабілізації виїзного туризму відіграли Єгипет та Туреччина, які рятували свою туристичну галузь і знизили ціни для залучення українських туристів.

Туристична галузь в Україні є відображенням її соціально-економічного та політичного стану. Так, анексія Криму та військова агресія Росії різко скоротили потік іноземних туристів. Інфляція і девальвація гривні в 2014-2015 роках зумовили зменшення кількості виїзних туристів, зате дещо пожвавили внутрішній туризм. У структурі доходів від туризму в розвинених країнах внутрішній туризм дає 80-90%, а в середньому в світі – понад 72%. В Україні – близько 64%.

В Україні туризм формує приблизно 1-2% сукупного ВВП (в країнах Європи

– біля 10%), частка експорту туристичних послуг в структурі експорту товарів та послуг в Україні становить 0.7% (в країнах Європи – 30%) [1].

На сьогоднішній день у реєстрі туроператорів України зареєстровано понад тисячу компаній. З них на національному рівні діють приблизно 100 турфірм, а масовими туроператорами можна вважати трохи більше ніж 20 з них. До списку надійних туроператорів входять як українські підрозділи міжнародних компаній, так і туристичні оператори з українським капіталом. Крім того туристичні підприємства в більшій мірі орієнтуються на виїзд українських туристів за кордон, ніж на збільшення кількості іноземних туристів в Україні. Тобто переважна більшість чинних в Україні туристичних фірм вважають за краще займатися відрядженням своїх земляків до інших туристичних країн, і лише невелика їх частина працює на залучення іноземних туристів в Україну. Цей розрив між експортом та імпортом туристичних послуг є дуже помітним [2].

Відповідно «Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» (2017 р., метою якої є формування сприятливих умов для активізації розвитку сфери туризму та курортів згідно з міжнародними стандартами якості та з урахуванням європейських цінностей, перетворення галузі на високорентабельну, інтегровану у світовий ринок конкурентоспроможну сферу, що забезпечує прискорення соціально-економічного розвитку регіонів і держави в цілому, сприяє підвищенню якості життя населення, гармонійному розвитку і консолідації суспільства, популяризації України у світі, при стабілізації політико-економічної ситуації в країні є можливості активізувати туристичні послуги [3].

Туристичний ринок України має перспективи розвитку шляхом ресурсного та туристично-рекреаційного потенціалу, культурно-історичної спадщини, оптимальної цінової політики.

Література:

1. Аналіз ринку туристичних послуг. URL: <https://koloro.ua/ua/blog/issledovaniya/analiz-rynka-turisticheskikh-uslug-v-Ukraine.html>

2. Глубоченко К.О., Дорошенко О.М. Аналіз сучасного стану ринку та перспективи туристичних послуг в Україні. *Modern Economics*. 2021. № 30(2021). С. 71-75. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-11](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-11).

3. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 бер. 2017 р. №168-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p#Text> (дата звернення : 19.09.2021).

4. Погуда Н.В. Сучасний стан туристичного ринку України: оцінка та перспективи розвитку. *Ефективна Економіка*. 2018. №10. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/59.pdf (дата звернення : 30.09.2021).